

ไขความลับโลกดึกดำบรรพ์ ที่อุทยานแห่งชาติภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

ฤดูกาลผันผ่าน คืนวันผันเปลี่ยน เพียงไม่นานฤดูหนาวก็ผ่านพ้นไป มองดูปฏิทินจึงรู้ว่าไม่แปลกเลยที่ไอความร้อนจากแสงแดดแห่งคิมหันตฤดูจะเริ่มแผดเผาผิวกายให้ร้อนผ่าว ชวนให้มองหาความสดชื่นจากสายน้ำมาชโลมกายคลายร้อน แต่หน้าร้อนเช่นนี้สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลทั้งหลายคงคลาคล่ำไปด้วยผู้คนที่ต่างหลั่งไหลหลบร้อนไปสัมผัสความงามแห่งท้องทะเลและความชุ่มฉ่ำของสายน้ำสีมรกต ความสุขในการพักผ่อนท่องธรรมชาติอาจลดลงไป จึงจุดชนวนความคิดให้นึกมองหาแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่ยังมีอะไรให้ค้นหา แต่อาจถูกมองข้ามไป พลันความคิดก็จินตนาการไปถึงการค้นหาและไขความลับของดินแดนจูแรสสิกเช่นในภาพยนตร์หรือสารคดีขึ้นมา เดือนมีนาคมนี้เรามาลองเปลี่ยนบรรยากาศไปตามหาร่องรอยดึกดำบรรพ์ บันทึกจากธรรมชาติ ที่เชื่อมโยงโลกล้านปีมาสู่วิถีแห่งผืนดินอีสาน ที่อุทยานแห่งชาติภูเวียง จังหวัดขอนแก่นกันเถอะ

การเดินทางตามหาอดีตครั้งนี้ไม่ได้ยากอย่างที่คิด จากจังหวัดขอนแก่น ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 12 ผ่านอำเภอบ้านฝาง อำเภอหนองเรือ เมื่อเลยอำเภอหนองเรือไปประมาณ 3 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2038 ไปอำเภอภูเวียง และเดินทางต่อไปอีก 11 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูเวียง

เพื่อให้การเปิดโลกครั้งนี้ได้สุนทรียภาพและความรู้อย่างเต็มที่ ต้องเริ่มต้นด้วยการเข้าไปศึกษาข้อมูลและรูปร่างหน้าตาของไดโนเสาร์แต่ละชนิดกันก่อนที่ "พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง" ของกรมทรัพยากรธรณี ซึ่งตั้งตระหง่านอยู่ก่อนถึงอุทยานแห่งชาติประมาณ 3 กิโลเมตร เพื่อที่เวลาเดินชมตามหลุมขุดค้นของจริงจะได้จินตนาการถึงไดโนเสาร์แต่ละตัวได้อย่างไม่ยากเย็น ภูเวียงเป็นแหล่งที่พบซากไดโนเสาร์แห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแหล่งที่พบอยู่ในหินหมวดเสาขัว ในยุคครีเทเชียสตอนต้น ประมาณ 130 ล้านปีมาแล้ว เป็นไดโนเสาร์สกุลและชนิดใหม่ของโลก 3 ชนิด คือ *Phuwiangosaurus sirindhornae* ไดโนเสาร์ชนิดแรกที่ค้นพบในเมืองไทย เป็นไดโนเสาร์ชนิดกินพืช มีขนาดความยาวประมาณ 15 เมตร ความสูงประมาณ 3 เมตร หางยาว ตัวนี้คอยาวมากต้องแหงนคอดู ถือว่าเป็นดาวเด่นตัวหนึ่งของพิพิธภัณฑ์ ตัวต่อมา *Siamotyrannus isanensis* ไดโนเสาร์กินเนื้อขนาดความยาวประมาณ 6.5 เมตร ซึ่งถือเป็นบรรพบุรุษของ ไทรันโนซอรัส เร็กซ์ หรือ ทีเร็กซ์ จอมโหดในภาพยนตร์เรื่อง "จูแรสสิก ปาร์ค" และอีกตัวหนึ่งที่โดดเด่นไม่แพ้ใครก็คือ *Siamosaurus suteethorni* ไดโนเสาร์กินเนื้อขนาดใหญ่ชนิดแรกที่พบในเมืองไทย ความยาวประมาณ 7 เมตร กินปลาเป็นอาหารคล้ายกับพวกจระเข้

เมื่อเที่ยวชมสิ่งน่าสนใจในพิพิธภัณฑ์จนเต็มอิ่มก็ได้เวลาออกตะลุยโลกดึกดำบรรพ์ในพื้นที่จริงที่หลุมขุดค้นไดโนเสาร์ซึ่งอยู่ห่างจากพิพิธภัณฑ์ประมาณ 3 กิโลเมตร มีทั้งหมด 9 หลุม ซึ่งหลุมที่เหมาะสำหรับการเดินชมเนื่องจากอยู่ในบริเวณเดียวกันนั้นมีอยู่ 4 หลุมด้วยกันคือ หลุมที่ 1 (ภูประตูตีหมา) พบกระดูกของ *Phuwiangosaurus* และพบฟันของ *Siamosaurus* หลุมที่ 2 (ถ้ำเจีย) พบกระดูกของไดโนเสาร์กินพืชเรียงต่อกัน 6 ชิ้น หลุมที่ 3 (ห้วยประตูตีหมา) ขุดค้นพบเมื่อปี 2536 เป็นกระดูกสันหลังและกระดูกซี่โครงจำนวนหลายชิ้นของไดโนเสาร์กินพืชขนาดใหญ่ จากนั้น ข้ามไปยังหลุมที่ 9 (หินลาดยาว) เพราะหลุมที่ 4-8 นั้นอยู่ที่บริเวณอื่น หลุมนี้ พบชิ้นกระดูกสะโพกด้านซ้ายและโคนหางของ *Siammotyrannus* ร่องรอยดึกดำบรรพ์เหล่านี้มาจากสิ่งมีชีวิตในอดีตที่ถูกเก็บรักษาไว้ในหินโดยธรรมชาติ เป็นบันทึกที่ทำให้เรารู้เรื่องราวการดำเนินชีวิตของสัตว์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งอาศัยอยู่บนแผ่นดินไทยบรรพกาล ย้อนอดีตไปยาวไกล กลายเป็นมรดกของเราชาวไทยทุกคน ซึ่งสมควรได้รับการดูแลรักษาให้คงอยู่เป็นแหล่งการเรียนรู้อันยั่งยืน ซึ่งหลุมชมไดโนเสาร์แต่ละหลุมนั้น จะมีอาคารคลุมพร้อมป้ายอธิบายเอาไว้ให้อ่านกันอย่างเสร็จสรรพ

หลังจากย้อนอดีตไขความลับโลกดึกดำบรรพ์มาพอสมควร ได้เวลาออกมาสู่โลกกว้างกันต่อ เพราะนอกจากหลุมขุดค้นแล้ว ที่อุทยานแห่งชาติภูเวียงก็ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งอารยธรรมทางประวัติศาสตร์อีกหลายจุดให้ได้ไปเที่ยวชมและสัมผัสธรรมชาติของแผ่นดินที่ราบสูงแห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็น สุสานหอยโบราณ อายุประมาณ 150-120 ล้านปี แหล่งอารยธรรมถ้ำหลืบเงินบนเทือกเขาภูเวียงที่มีหลักฐานว่าป่าภูเวียงเคยเป็นแหล่งชุมชนโบราณที่มีอารยธรรมเมื่อหลายพันปีล่วงมาแล้ว มีการขุดพบกระดูกมนุษย์โบราณ เครื่องมือ เครื่องใช้ โลหะสำริด พระนอนสมัยทวาราวดี รวมทั้งภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์

หรือสำหรับผู้ที่รักการศึกษาธรรมชาติ ที่นี่ก็มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติทั้งระยะสั้น และเส้นทางเดินป่าประเภทท่องไพร อีกทั้งยังมีกิจกรรมเส้นทางเสือภูเขา ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร จากด่านตรวจโคกสูงทางทิศเหนือของที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ผ่านหุบเขาน้อยใหญ่ โขดหิน ลำธาร แวะชมน้ำตกวังสักสิ่วและน้ำตกตาดฮางริน แหวกฝูงผีเสื้อที่เกาะต้นไม้ใหญ่ตามลำห้วย ตลอดเส้นทางการท่องป่าสามารถสัมผัสกับพื้นที่ป่าทั้ง ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าเบญจพรรณ ที่อุดมไปด้วยพรรณไม้หลากสายพันธุ์ตามแต่ลักษณะป่า และฝูงสัตว์ป่าที่ยังคงมีให้พบเห็น

จุดท่องเที่ยวอื่นที่น่าสนใจ ได้แก่

พระพุทธไสยาสน์ ประดิษฐานอยู่บนยอดเขาภูเวียง ระหว่างอำเภอชุมแพ และอำเภอภูเวียง ใกล้บ้านโคกสะอาด ตำบลไชยสอ อำเภอชุมแพ เป็นพระพุทธรูปแบบทวาราวดีปางไสยาสน์ สลักอยู่บนหน้าผายาว 3.75 เมตร หันพระเศียรไปทางทิศตะวันตกและหันพระพักตร์ไปทางทิศใต้ ปัจจุบันพระพุทธรูปยังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ถ้ำฝ่ามือแดง ตั้งอยู่ใกล้บ้านหินร่อง ตำบลเมืองเก่า อำเภอภูเวียง เป็นแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ลักษณะเป็นก้อนหินทรายขนาดใหญ่ หลืบหินลึกประมาณ 7 เมตร สูง 3 เมตร ยาว 50 เมตร ผนังมีภาพลายมือหันหน้าไปทางทิศตะวันออก เป็นภาพมือขนาดใหญ่ 7 มือ ขนาดเล็ก 2 มือ โดยวิธีเอามือทาบกับผนังหินและพ่นสีแดงเรื่อ ๆ สำรวจพบโดยกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2507

ถ้ำคนนอน อยู่ใกล้น้ำตกทับพญาเสือ บ้านหินร่อง ตำบลในเมืองเก่า อำเภอภูเวียง เป็นภาพลายเส้นโค้งหักงอต่อกับลายเส้นกากบาท 2 รูป และเป็นลายเส้นผสมกับลายจุดบนก้อนหินทรายกว้างประมาณ 4 เมตร ยาวประมาณ 15 เมตร ภาพเขียนอยู่บริเวณหลืบหินด้านทิศใต้ เขียนด้วยสีแดงคล้ายน้ำหมาก

น้ำตกทับพญาเสือ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของถ้ำฝ่ามือแดง ระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร เป็น น้ำตก 2 ชั้น ชั้นแรกเป็นน้ำตกขนาดกลาง สูงประมาณ 8 เมตร มีธรรมชาติที่งดงาม ชั้นที่สองเป็นน้ำตกขนาดใหญ่มีน้ำไหลลาดตามลำห้วยยาวประมาณ 100 เมตร ธรรมชาติสองข้างทางร่มรื่นสวยงาม โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน

นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อีกหลายแห่ง เช่น น้ำตกตาดจำปา ทุ่งกุกติ น้ำตกตาดกลาง น้ำตกตาดฟ้า ทุ่งใหญ่เสาอาราม อ่างเก็บน้ำห้วยภูชน หินลาดกกกุ่ม ร่องน้ำจั่น ซึ่งในแต่ละจุดท่องเที่ยวก็จะมีกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปทั้งกิจกรรมชมประวัติศาสตร์ ชมทิวทัศน์ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ เที่ยวน้ำตก เที่ยวถ้ำ/ธรณีวิทยา ชมพรรณไม้ แค้มป์ปิ้ง เส้นทางจักรยานเสือภูเขา และกิจกรรมการดูนกบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ตามเส้นทางเดินป่าและบริเวณสองข้างทางถนนภายในอุทยานแห่งชาติ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น ทางอุทยานแห่งชาติภูเวียงได้จัดสรรไว้พอประมาณไม่ให้ต้องลำบากเกินไป ไม่ว่าจะเป็น บ้านพักจำนวน 2 หลัง ลานกางเต็นท์จำนวน 2 แห่ง ในบริเวณใกล้ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ สามารถเข้ามาขอรับบริการข้อมูลได้ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 8.00-16.30 น. เรียกได้ว่าการเดินทางครั้งนี้ได้ทั้งความสนุกสนานและบรรยากาศรื่นรมย์ อุทยานแห่งชาติภูเวียงจึงยังคงความงดงามและมนต์เสน่ห์ที่รอการพิสูจน์จากท่านต่อไป

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม หรือ สำรองที่พักได้ที่ อุทยานแห่งชาติภูเวียง

ตู้ ปณ.1 ต.ในเมือง อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น 40150 โทรศัพท์ 0-4335-8073, 08-5852-1771, และที่ www.dnp.go.th